

P7_TA(2010)0240

Esimese raudteepaketi direktiivide rakendamine

Euroopa Parlamendi 17. juuni 2010. aasta resolutsioon esimese raudteepaketi direktiivide (2001/12/EÜ, 2001/13/EÜ ja 2001/14/EÜ) rakendamise kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni teist aruannet Euroopa Parlamendile ja nõukogule raudteeturu arengu seire kohta (KOM(2009)0676) ning sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SEK(2009)1687);
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2001. aasta direktiivi 2001/12/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 91/440/EMÜ ühenduse raudteede arendamise kohta¹;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2001. aasta direktiivi 2001/13/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 95/18/EÜ raudtee-ettevõtjate litsentseerimise kohta²;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2001. aasta direktiivi 2001/14/EÜ raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõimsuse jaotamise, raudteeinfrastruktuuri kasutustasude kehtestamise ja ohutustunnistuste andmise kohta³;
 - võttes arvesse oma 12. juuli 2007. aasta resolutsiooni esimese raudteepaketi rakendamise kohta⁴;
 - võttes arvesse 9. märtsil 2010 komisjonile esitatud küsimust esimese raudteepaketi direktiivide (2001/12/EÜ, 2001/13/EÜ ja 2001/14/EÜ) rakendamise kohta (O-0030/2010 – B7-0204/2010);
 - võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5 ja artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et esimese raudteepaketi – mis võeti vastu 2001. aastal ja sisaldab kolme direktiivi ühenduse raudteede arendamise kohta, raudtee-ettevõtjate litsentseerimise kohta ning raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõimsuse jaotamise, raudteeinfrastruktuuri kasutustasude kehtestamise ja ohutustunnistuste andmise kohta – eesmärk oli teha raudteesektori taaslustamiseks esimene samm üleeuroopalise ühtse raudteevõrgu loomisel ning tagada selleks vajalik usaldusväärne finantsstruktuur;
- B. arvestades, et esimese raudteepaketi direktiivid tuli liikmesriikide õigusesse üle võtta 15. märtsil 2003, kuid komisjon ootas esimese raudteepaketi ebaõige või mittetäieliku rakendamise eest liikmesriikide vastu rikkumismenetluste algatamisega kuni 2008. aasta juunini;

¹ EÜT L 75, 15.3.2001, lk 1.

² EÜT L 75, 15.3.2001, lk 26.

³ EÜT L 75, 15.3.2001, lk 29.

⁴ ELT C 175 E, 10.7.2008, lk 551.

- C. arvestades, et komisjoni teisest aruandest raudteeturu arengu seire kohta nähtub, et raudtee osatähtsus transpordis ei ole suurenenud, vaid on üksnes stabiliseerunud madalal tasemel, moodustades 2002. aastal umbes 10% kaubavedudest ja alla 7% reisijateveost,
1. taunib asjaolu, et valdav enamik, 22 liikmesriiki, ei ole esimese raudteepaketi kolme direktiivi nõuetekohaselt rakendanud; on seisukohal, et selline suutmatus on takistanud raudtee osatähtsuse arengut transpordis üldiselt;
 2. tuletab meelde, et parlament rõhutas juba oma 12. juuli 2007. aasta resolutsioonis esimese raudteepaketi täieliku rakendamise on absoluutset prioriteetsust; on seetõttu väga rahulolematu selle pärast, et seda prioriteeti ei ole järginud ülekaalukas enamik liikmesriikidest, sealhulgas Austria, Belgia, Bulgaaria, Tšehhi Vabariik, Saksamaa, Taani, Eesti, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Ungari, Iirimaa, Itaalia, Leedu, Luksemburg, Läti, Poola, Portugal, Rumeenia, Rootsi, Sloveenia ja Slovakkia;
 3. peab kahetsusväärseks, et komisjon kaotas sellele puudusele reageerimisel viis aastat ning viivitas esimese raudteepaketi ebaõige või mittetäieliku rakendamise korral hoiatuskirjade saatmisega kuni 2008. aasta juunini ja põhjendatud arvamuste saatmisega kuni 2009. aasta oktoobrini; kahetseb, et komisjon ei ole piisavalt keskendunud raudteesüsteemi finantsaluste järelevalvele; nõuab seetõttu komisjonilt tungivalt kohest kohtumenetluse algatamist nende 22 liikmesriigi vastu, kes ei ole esimest raudteepaketti rakendanud;
 4. nõuab tungivalt, et nimetatud 22 liikmesriiki Euroopa õigusaktide täitmisega rohkem ei viivitaks; on veendunud, et esimese raudteepaketi direktiive rakendamata jättes takistavad need liikmesriigid endiselt ausat konkurentsi raudteeturul;
 5. nõuab komisjonilt konkreetse teabe avalikustamist selle kohta, milliseid paketi osi ja millistes liikmesriikides ei ole täielikult rakendatud, eriti seoses puudustega sõltumatu reguleeriva organi loomisel ja raudtee kasutustasude kehtestamist puudutavate sätete rakendamisel; lisaks palub komisjonil teavitada Euroopa Parlamenti komisjoni ja liikmesriikide erinevatest õiguslikest tõlgendustest infrastruktuuri haldajate sõltumatuses (direktiivi 2001/14/EÜ artikli 4 lõige 2 ja artikli 14 lõige 2);

Infrastruktuuri haldajate sõltumatus

6. rõhutab, et infrastruktuuri haldajale tuleb garanteerida piisav sõltumatus, kuna direktiivi 2001/14/EÜ kohaselt on viimasel keskne roll kõigile taotlejatele infrastruktuuri läbilaskevõimsusele õiglase juurdepääsu tagamisel raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõimsuse jaotamise, raudteeinfrastruktuuri kasutustasude kehtestamise ja ohutustunnistuste andmise kaudu;
7. on seisukohal, et infrastruktuuri haldaja sõltumatus on eeltingimus, mis võimaldab kõigi ettevõtjate õiglast, läbipaistvat ja mittediskrimineerivat kohtlemist; rõhutab eriti murettekitavana asjaolu, et infrastruktuuri haldajate sõltumatus garanteerimiseks antud praktilised ja õiguslikud tagatised on ebapiisavad, eriti juhul, kui nad moodustavad osa raudtee-valdusettevõttest, mis tegeleb ka raudteevõrkudega;
8. nõuab, et liikmesriigid, kes nimetatud sätet ei järgi, kõigi vajalike õiguslike ja talituslike meetmete abil eraldaksid selgelt riigi raudteevõrgu läbilaskevõimsuse jaotamise keskse ülesande mis tahes praegusest raudtee-ettevõtjast, kuna selline sõltumatus puudumine

võib takistada infrastruktuuri kasutamise tegelikku määramist infrastruktuuri haldaja poolt;

Reguleerivate organite volituste piiratus

9. on mures selle pärast, et reguleerivatele organitele ei ole antud piisavalt volitusi ja vahendeid ja et sellise ebapiisavuse tõttu puudub kontroll konkurentsiprobleemide üle liikmesriikide siseturgudel;
10. palub komisjonil parlamendile teatada, milliseid reguleerivate organite volitusi peavad liikmesriigid suurendama, et tagada neile tegelik võime teostada järelevalvet oma vastavate raudteeturgude üle;
11. on seisukohal, et nimetatud suutmatust luua liikmesriikides tõeliselt sõltumatud reguleerivad organid takistab esimese raudteepaketi nõuetekohast rakendamist;

Infrastruktuuri rahastamise ja kasutustasude raamistik

12. märgib, et esimene raudteepakett sisaldab konkreetseid sätteid infrastruktuuri rahastamise ja raudtee võla küsimuse lahendamise kohta (direktiivi 2001/12/EÜ artikkel 9);
13. peab kahetsusväärseks, et paljudes liikmesriikides investeeritakse jätkuvalt liiga vähe raudtee infrastruktuuri arendamisse ja hooldusse, samas kui olemasoleva infrastruktuuri kvaliteet mitmetel juhtudel langeb; nõuab tungivalt, et liikmesriigid võtaksid kasutusele vajalikud vahendid, et tagada uute raudteetranspordi projektide arendamine ja praeguse infrastruktuuri piisav hooldus;

Raudtee kasutustasud

14. märgib, et infrastruktuuri haldajate sõltumatus ning reguleerivatele organitele volituste ja vahendite tagamine on rahuldavate raudtee kasutustasude kehtestamise eeltingimus; tuleb meelde, et need infrastruktuuri kasutustasud tuleb välja arvutada õiglasel, läbipaistval ja järjekindlal viisil ning need peavad andma raudtee-ettevõtjatele piisava selguse;
15. väljendab muret infrastruktuuri kasutustasusid puudutavate sätete ebapiisava rakendamise pärast, eriti raudteevõrgu toimivuse parandamiseks mõeldud toimivusskeemide ja raudteeteenuste otsekuludel põhinevate tariifisüsteemide puudumise pärast ning selle pärast, et infrastruktuuri haldaja ei kehtesta sõltumatult infrastruktuuri kasutustasusid;
16. kahetseb, et sellise puuduliku rakendamise tõttu ei näi infrastruktuuri kasutustasudel olevat otsest seost rongiliikluse kuludega ja et raudteeturk ei pruugi olla suuteline neid kõrgeid kasutustasusid maksuma; märgib, et kõrged infrastruktuuri kasutustasud võivad takistada uute ettevõtjate turule sisenemist ja et komisjon on saanud ettevõtjatelt mitmeid kaebusi, mis puudutavad juurdepääsu terminalidele ja raudteeteenustele;
17. on seisukohal, et raudtee- ja maanteevedudel kohaldatavaid infrastruktuuri kasutustasude kehtestamise põhimõtteid tuleks lähendada, et luua eri transpordiliikidele tõeliselt võrdsed konkurentsitingimused; rõhutab, et võrdsed konkurentsitingimused

võimaldaksid muuta ELi transpordisüsteemi tõhusamaks ja jätkusuutlikumaks ning viiksid maksimumini raudteeveo keskkonnavalase konkurentsivõime;

Esimese raudteepaketi läbivaatamine

18. rõhutab, et esimese raudteepaketi nõuetekohane ja täielik rakendamine on Euroopa raudteevõrgu loomise põhitingimus ja et komisjoni absoluutne prioriteet peab olema selle rakendamise jätkamine kõigi tema käsutuses olevate õiguslike menetlustega;
19. nõuab tungivalt, et komisjon teeks ettepaneku esimese raudteepaketi läbivaatamiseks 2010. aasta septembriks; nõuab, et komisjon käsitleks selle läbivaatamise käigus prioriteetselt infrastruktuuri haldajate sõltumatuse ja reguleerivate organite vahendite ja volituste puudumise probleeme ning teeks ettepaneku infrastruktuuri kasutustasude kehtestamise asjakohaste põhimõtete kohta, mis soodustaksid avalikke ja erainvesteeringuid raudteetranspordi sektorisse;
20. on seisukohal, et raudteetransporditurgude edukas avamine sõltub esimese raudteepaketiga kehtestatud sätete täielikust rakendamisest; raudteeturu edasine liberaliseerimine ei tohiks kahandada raudteeveoteenuste kvaliteeti ning seejuures tuleks säilitada avaliku teenindamise kohustused; kuni turgude täieliku avamiseni tuleks kohaldada vastastikkuse põhimõtet;
21. palub komisjonil vastata lõigetes 3, 5, 10 ja 16 esitatud nõudmistele või anda neis palutud teavet esimese raudteepaketi uuesti sõnastamise raames või hiljemalt 2010. aasta lõpuks;

o
o o
22. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.